

že schází žalobkyni legitimace k žalobě, dlužno se soudem tím plně souhlasiti a to stačí, aby byla žaloba zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolací soud sdílí právní názor odvolacího soudu a poukazuje dovolatelku na jeho správné důvody s dodatkem, že ustanovení Šu 159 obč. zák. o popírání manželského původu dítěte nelze vykládati extensivně, neboť, jak zřejmo z důvodové zprávy komise pro justiční věci bývalé vídeňské panské sněmovny k osnově zákona o změně a o doplnění občanského zákoníka, str. 16 a 17, bylo úmyslem zákonodárce, opatrně omeziti oprávnění dítěte, jelikož zasahuje do primerního práva otce, kterému, jako hlavě rodiny, v tomto směru zpravidla přísluší jedině rozhodné slovo. Dlužno tedy přísně vykládati předpoklady Šu 159 obč. zák., který vyžaduje, by otec dítěte byl nezvěstným trvale, t. j. nepřetržitě od narození dítěte až do doby, kdy dítě popírá manželský původ. Tohoto předpokladu zde není, jelikož Otto E. dle zjištění nižších soudů byl nezvěstným pouze od narození dítěte, t. j. od 29. prosince 1916, do 6. prosince 1920, kdy se vrátil z ruského zajetí do O. v Sasku, kde se zdržoval až do 25. května 1921. S hlediska Šu 159 obč. zák. jest tedy lhostejno, že Otto E. zůstal v cizozemsku a nevrátil se ku své manželce, dále že v O. neměl prý svého řádného bydliště a že vůči manželce chtěl prý zůstat nezvěstným.

Čís. 5086.

Soudu, jenž na požádání vyměřujícího úřadu provedl odhad nemovitosti za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty, přísluší a náleží také, by rozhodl o tom, kdo má hraditi útraty odhadu (§ 17 poslední odstavec, dodatku III. k nařízení vlády republiky Československé ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n.), a sám vybral tyto útraty.

Jsou-li útraty u strany nedobytné, ručí za ně úřad vyměřující, jenž navrhl soudní odhad.

(Plenární usnesení ze dne 30. května 1925, čís. pres. 1499/24.)

Otázku, zda soud, jenž byl vyměřujícím úřadem požádán o odhad nemovitosti za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty, rozhoduje též o tom, kdo má hraditi útraty odhadu, řešil Nejvyšší soud poprvé usnesením ze dne 15. října 1922, č. j. R I 936/22/1 a odpověděl k ní s podrobným odůvodněním kladně (Sb. n. s. čís. 1918). Od té doby rozhodoval Nejvyšší soud důsledně v témže smyslu (rozhodnutí ze dne 15. října 1922 č. j. R I 937/23/1, ze dne 13. prosince 1922 č. j. R I 1388/22/1, ze dne 12. června 1923 č. j. R I 422/23/1, ze dne 13. června 1923 č. j. R I 497/23/1, ze dne 21. listopadu 1923 č. j. R I 985/23/4, ze dne 3. ledna 1924 č. j. R I 1097/23/1, ze dne 15. ledna 1924 č. j. R I 1121/23/1 a ze dne 24. září 1924 č. j. R I 607/24/1). Teprve usnesením ze dne 13. května 1925, č. j. R I 360/25/1, zodpověděl Nejvyšší

soud otázku záporně, vyhradiv výrok o náhradě odhadních útrat úřadům správním. Vzhledem k tomuto rozporu v judikatuře přikázal první prezident Nejvyššího soudu řešení otázky plenárnímu senátu, jenž schválil dosavadní stálou praxi Nejvyššího soudu.

D ů v o d y:

Plenární senát neshledává příčiny, by se odchýlil od dosavadní stálé praxe v otázce mu položené, zvláště když pochybnosti, vyslovené s některých stran, nejsou takového rázu, by zvrátily stanovisko, Nejvyšším soudem důsledně zaujímané. To platí především o námitce, že soudní odhad dle dávkového řádu děje se v řízení nesporném, v němž podle Šu 1 nesp. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. soudy zakročují z úřední moci nebo na návrh stran jen potud, pokud zákony to přikazují. (»Výslovného« předpisu zákona § 1 nesp. pat. nežádá.) Za takový příkaz nutno však pokládati ustanovení šestého odstavce Šu 17 dávkového řádu. (K vůli zjednodušení bude v tomto posudku citován vždy dodatek III. k nařízení vlády republiky Československé ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n., obsahující »Pravidla o obecní dávce z přírůstku hodnoty nemovitosti v obcích republiky Československé«.) Toto ustanovení těsně souvisí s předpisy odstavců předchozích, od nichž nelze ho odloučiti. Nejvyšší soud již v rozhodnutí čís. 1918 sb. n. s. zdůraznil, že náleží-li soudu, by stanovil cenu odhadní — což dnes není již sporno — jest jen důsledno, by mu přikázáno bylo také usnesení o tom, kdo hradí útraty odhadu. Jeť příslušný výrok toliko součástí — soudu přikázaného — vyřízení odhadního elaborátu. Jen soud může také posouditi potřebnost, účelnost a přiměřenost útrat odhadu. Poněvadž pro odhad dle dávkového řádu jsou tu předpisy zvláštní, neplatí ohledně útrat odhadu § 280 nesp. pat. a zásady řízení nesporného, že útraty odhadu hradí v ž d y navrhovatel, od něhož se tedy vždy vyberou. Že ustanovením posledního odstavce Šu 17 dávkového řádu vyřešena jest jen otázka, kdo k o n e č n ě nese útraty, ale nikoliv otázka, kdo rozhoduje o povinnosti k náhradě útrat, nelze z jeho doslovu vyčísti. Ustanovení pátého odstavce téhož Šu 17 nemá významu pro otázku, kterou jest řešiti, neboť vezme-li vyměřující úřad za základ odhadní hodnotu, zjištěnou dřívějším soudním odhadem, nevzejdou vůbec útraty odhadu. Nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 1918 Sb. n. s. také již vyložil, že a proč rozhodování o tom, kdo má hraditi útraty odhadu, nebude soudům působiti potíží. O tom, kdo jest povinen platiti dávku, soud rozhodnouti ovšem nemůže; ale osobu dávkou povinnou označí mu vyměřující úřad, jenž mu také oznámí hodnotu nabývací nebo zcizovací, jak byla stranou udána, pokud se týče v návrhu vyměřujícího úřadu předpokládána. Na soudu jest, aby si vyžádal potřebná data, nevyčká vaje návrhu úřadu vyměřujícího. Porovnávaje tato data s výsledkem odhadu, může soud bezpečně posouditi, zda tu jsou podmínky posledního odstavce Šu 17 dávkového řádu, za kterých ten, kdo jest povinen platiti dávku, hradí také útraty soudního odhadu. Proti námitce, že v zákoně nemá opory názor, že by soudy měly z moci úřední konati v tom směru potřebná šetření, stačí poukaz na § 2 čís. 5 nesp.

pat. Zprávou vyměřujícího úřadu jest soud ovšem vázán, a proto jest výrok soudu o tom, kdo má hraditi útraty odhadu, do jisté míry arci výrokem formálním, jakýmsi vyřešením úlohy početnické, jejíž veškeré složky soudu jsou známy. Nelze důvodně předpokládati, že by vyměřující úřad se soudem sdělil něco nesprávného, neboť kdo jest povinen platiti dávku, stanoví § 13 dávkového řádu — bez ohledu na to, že snad strany m e z i s e b o u učinily ujednání jiné, pro vyměřující úřad nezávazné (§ 13 odst. 2) — a výše stranou u d a n é (úřadem předpokládané) hodnoty nabývací nebo zcizovací — bez hodnoty příslušenství (§ 5 poslední odstavec) a bez přípočtů, uvedených v Šu 8 plyne ze spisů ukládacích. Proto není třeba vyslechnouti o dotčených datech napřed stranu, aniž jest odůvodněna obava, že by zpráva vyměřujícího úřadu vyššími úřady správními mohla býti prohlášena za pravdě se přičící. Opačně mínění namítá proti tomu, že inspektorát jest zrovna tak stranou jako poplatník a že není proto důvodu, by soud budoval pouze na jednostranném tvrzení strany jedné, t. j. inspektorátu. Leč proti tomu dlužno zdůrazniti, že inspektorát vystupuje zde jako úřad a že soud jest údajem jeho vázán právě tak, jako údajem úřadu při přihlášce k rozvrhu výtěžku za exekučně prodanou nemovitost. Při tom nelze ovšem nevysloviti pochybnosti o tom, zda poslední věta »než jak bylo stranou udáno« posledního odstavce Šu 17 dávkových řádů z roků 1920 a 1922 jest správná, či zda příslušná věta Šu 18 českého dávkového řádu z roku 1915 »než jak byla úřadem vyměřovacím v jeho návrhu předpokládána«, nebyla snad přiléhavější a věci lépe vyhovující. Vždyť dle Šu 17 dávkového řádu vyměřující úřad dá vyšetřiti hodnotu (nabývací nebo zcizovací) soudním odhadem i tehdy, když strana ani po vyzvání (§ 16) nepodala přiznání k dávce, — a když ve stanovené lhůtě nevyhověla výzvě, aby udala obecné hodnoty (odstavec 3). V obou případech tedy strana v ů b e c n e u d a l a h o d n o t y n a b ý v a c í a z c i z o v a c í, a proto nelze ani použití ustanovení posledního odstavce Šu 17. Naproti tomu může býti vždy měřítkem hodnota, ú ř a d e m p ř e d p o k l á d a n á (odstavec 3) a straně sdělená (odstavec 4), s jejíž výší strana projevila nesouhlas, což zavadlo pak teprve příčinu k soudnímu odhadu. Poslední odstavec Šu 17 dávkového řádu vyžadoval by tedy opravy ve smyslu Šu 18 českého dávkového řádu z roku 1915. Pak by také byla ihned odstraněna jakákoliv pochybnost, odvozovaná z toho, že hodnoty, uvedené stranou, mohou snad přece někdy býti sporny, neboť o výši hodnot úředně předpokládaných a straně sdělených nemůže n i k d y býti pochybnosti. Ovšem dlužno trvati na tom, by vyměřovací úřad v návrhu řádně odůvodnil, že stranám sdělil cenu a že strany na ni nepřistoupily. Kdyby byl návrh v tomto směru neúplným, bylo by jej zamítnouti. Vyžádá-li si soud od vyměřujícího úřadu, jenž navrhuje odhad, zálohu — a o tom, že k tomu jest oprávněn, lze vzhledem k Šu 272 nesp. pat., §§šum 332, 367, 365 c. ř. s., Šu 144 jedn. ř. a Šu 28 odstavec 1 dávkového řádu sotva asi pochybovati — a zapraví-li útraty odhadu ze zálohy, bude výrok soudu, učiněný po provedeném odhadu a po určení ceny odhadní o tom, že strana jest povinna hraditi útraty odhadu, ovšem míti ráz akademický, a v takových případech bude arci věcí úřadu vyměřujícího, by spo'u

s vyměřenou dávkou vybral od strany dávkou povinné po případě též zálohou zapravené útraty odhadní. Vzhledem k tomu, že jest záhodno, by se znalcům a členům soudní komise co nejdříve dostalo poplatků za odhad, doporučuje se, by soudy stanovily si pravidlem, vybíratí zálohu od vyměřovacího úřadu. Zbývá jen ještě zmíniti se o námitce, že kdyby byl správným názor, že rozhodovati o náhradě útrat soudního odhadu přísluší soudům, rozhodovaly by soudy zároveň i o tom, kdo jest povinen, platiti dávku z přírůstku hodnoty, ježto jen tomu lze dle Šu 17 dávkového řádu uložiti náhradu útrat odhadních; poněvadž však určení osoby, povinné k placení dávky, přísluší úřadům správním, rozhodovaly by soudy i úřady správní o téže věci, a nebylo by možno, uvarovati se rozporů v názorech i rozhodování. Námitka ta neobstojí. Bylo již vytčeno, že rozhodovati o tom, kdo jest povinen, platiti dávku, přísluší pouze a jediné úřadu vyměřujícímu; tento sdělí soudu osobu dávkou povinnou (§ 13); soud jest vázán tímto sdělením; k rozporu mezi soudem a vyměřujícím úřadem nemůže tedy dojiti. Kdyby snad útraty odhadu u strany byly nedobytné, ručil by za ně ovšem podpůrně vyměřující úřad, jenž požádal soud za provedení odhadu, dle zásad Šu 272 nesp. pat., Šu 40 c. ř. s. Z těchto důvodů dospěl plenární senát k právním větám v záhlaví uvedeným.

Čís. 5087.

Rozvrh nejvyššího podání exekučně dražené nemovitosti.

Nebyla-li k rekursu vzdálenějšího zadnějšího knihovního věřitele přikázána dřívějšímu knihovnímu věřiteli pohledávka (její část), jest uvolněnou částku přikázati nejblíže následujícímu knihovnímu věřiteli, třebaš nebyl rekuroval. Rekurovavší věřitel má nárok na uvolněnou částku teprve ve svém knihovním pořadí. Navrhl-li erár, by pohledávka na důchodkové pokutě, o niž důchodkové řízení není dosud skončeno, byla zadržena, jest použití obdobně Šu 228 a 221 ex. ř.

V pořadí knihovní pohledávky lze přikázati sice útraty exekuce vnučenou správou, nikoliv však útraty exekucí na svršky a pohledávky.

Pořadí útrat vnučené správy, třebaš neměly stejného pořadí s jistinou, jest založeno knihovní poznámkou vnučené správy. Lhostejno, že vnučená správa byla původně povolena jako exekuce zajišťovací a teprve později byla přeměněna v exekuci uhražovací.

(Rozh. ze dne 3. června 1925, R I 476/25.)

Rozvrhuje výtěžek za exekučně draženou nemovitost přikázal s o u d prvé stolice vymáhajícímu věřiteli Josefu K-ovi kromě jistiny, úroků, útrat sporu a dražby v pořadí jistiny též tyto položky: g) Útraty povolení vnučené správy, h) útraty návrhu na přeměnu v exekuci uhražovací, ch) útraty intervence při roku dne 27. ledna 1925 dle usnesení, i) ostatní útraty vnučené správy, určené usnesením ze dne 18. března 1925, j) útraty povolení mobilární exekuce, k) útraty exekuce na pohledávku dlužníkovu, l) útraty návrhu na přeměnu exekuce sub k) uvedená v exekuci uhražovací, m) útraty vnučené správy dle konečného